

Fundusze UE 2007-2013 dla mikro, małych i średnich firm

ANNA SZYMAŃSKA

...czyli trochę
praktycznych uwag

**Fundusze UE
2007-2013
dla mikro, małych
i średnich firm**

ANNA SZYMAŃSKA

Spis treści

Chwila rozmowy , czyli co było, co będzie _____	9
Co czeka Misie w latach 2007–2013 , czyli ułatwienia _____	23
Nowości , czyli co to jest innowacja? _____	79
Za horyzontem – słów kilka o polityce horyzontalnej _____	89
Mapa pomocy , czyli fundusze centralne i regionalne _____	99
Spacerkiem po Polsce , czyli co znajdują Misie w RPO _____	111
Fundusze europejskie , nie unijne _____	135
Krok po kroku , wniosek, załączniki i co tam jeszcze potrzeba _____	151
Podsumowanie : czyli powtórka z nauki chodzenia _____	199
Niezbędnik , czyli książka adresowa _____	207
Dodatki : słownik, kategoryzacja, formularze, itd. _____	211
Słownik _____	211
Kategoryzacja _____	229
Lokalizacja projektów _____	234
Skróty _____	246
Karty projektów _____	247
Harmonogram prac związanych z przygotowaniem do realizacji PO na lata 2007-2013 _____	250
Definicje mikro, małych i średnich przedsiębiorstw KE _____	257
Projekt kwalifikowania wydatków PO IG MRR _____	263
Spis rysunków i tabel _____	315
Bibliografia _____	316
Indeks _____	318

- ...MOŻE PRZECZYTAMY TO RAZEM...

Co to są „Misie”? To mój skrót oficjalnej nazwy „Małe i Średnie Przedsiębiorstwa” (MŚP). Sympatycznie ich nazywam, prawda? Misie na to zasługują – to Misie tworzą miejsca pracy, dają dochód naszej gospodarce narodowej, borykają się na co dzień z pazernym fiskusem i ZUS-em, ze stale zmieniającym się prawem, dziurawymi drogami i jeszcze wielu innymi problemami. Powinniśmy wspierać Misie, są bardzo pożyteczne... Jakie wsparcie będzie dostępne w latach 2007–2013 dla Misiów – opowiada moja książka.

Najczęściej wymienianą przez MŚP przyczyną zniechęcającą do starań o pomoc jest to, że „trudno uzyskać informację gdzie i o jaką pomoc można się starać”¹, następną jest „brak wiary, że się otrzyma dofinansowanie”, kolejną: „wymogi formalne, brak środków własnych, krótkie terminy składania wniosków, trudności z wypełnieniem wniosku i postawa urzędników”.

Ta książeczka ma ułatwić Misiom starania o pomoc, najbardziej zaś – ma poprawić „dostęp i jakość informacji”. Uproszczenie procedur – niestety nie jest w mojej gestii...

¹ System pomocy publicznej dla MŚP w Polsce... „Badanie zlecone przez PARP”. PARP, Warszawa, 2005 r.

Czas oczekiwania na rozpoczęcie korzystania z puli środków w nowej siedmioletce (2007–2013) nie powinien być zmarnowany. To dobra pora na przygotowanie projektów, które chcielibyście realizować przy udziale środków pomocowych z UE. Do ogłoszenia pierwszych konkursów pozostało niewiele czasu. Powinien być to czas wykorzystany w pełni na uczenie się i dobre przygotowanie do absorpcji funduszy europejskich. Wszystkie obowiązujące wzory wniosków, biznesplanów i innych załączników powstaną, według zapowiedzi resortów odpowiedzialnych za absorpcję funduszy, do końca czerwca 2007 roku.

18 kwietnia 2007 r. Komitet Wykonawczy UEFA (Europejskiej Unii Piłkarskiej) ogłosił decyzję o wyborze gospodarza mistrzostw Europy w piłce nożnej, które odbędą się w 2012 r.

- Decyzja o organizacji mistrzostw Europy w piłce nożnej Euro 2012 w Polsce i na Ukrainie wpłynie na przyspieszenie wielu inwestycji, jakie realizowane będą w Polsce w latach 2007-2013 – powiedziała Minister Rozwoju Regionalnego Grażyna Gęsicka podczas konferencji prasowej (12 kwietnia 2007 r.), w której udział wzięli także Minister Transportu Jerzy Polaczek oraz Minister Sportu Tomasz Lipiec. Tematem konferencji był: „Rozwój infrastruktury drogowej w Polsce w kontekście starań o organizację Mistrzostw EURO 2012”.

- Decyzja o wyborze Polski jako współorganizatora mistrzostw przyczyni się nie tylko do przyspieszenia dużych inwestycji infrastrukturalnych. Myślę, że wiele inwestycji zostanie ukierunkowanych na obsługę ogromnej liczby kibiców, którzy przyjadą do Polski. Mam tu na myśli projekty z obszaru np. hotelarstwa, turystyki, gastronomii, czy rekreacji, które będą realizować przedsiębiorcy – powiedziała Grażyna Gęsicka.

Jest więc nadzieja, że Misie będą miały nieco łatwiejszy dostęp do środków pomocowych, a ich pula dla Misiów także ulegnie zwiększeniu.

Czego Misiom z całego serca życzę.

Rozdział 1

CHWIŁA ROZMOWY

czyli co było, co będzie...

W okresie programowania 2000–2006 Polska mogła korzystać ze środków funduszy strukturalnych od momentu akcesji, czyli przystąpienia do UE w maju 2004 r.

To był trudny okres, wszyscy musieli przejść przyspieszony kurs poznawania funduszy. Chociaż niektórzy mieli nieco łatwiejsze zadanie – korzystali wcześniej ze środków przedakcesyjnych, przygotowujących nas do absorpcji funduszy strukturalnych, albo rozpoczęli swoje szkolenia już w 2000 roku... Inni czekali (jak zwykle) na ostatni dzwonek.

Do absorpcji funduszy strukturalnych zaczęłam się przygotowywać w roku 2000, wiedząc, że prędzej czy później będą one dostępne także dla Polski. Najlepszym podręcznikiem było Rozporządzenie 1260/1999/WE, które szkolący Francuzi nazywali „biblią” funduszy strukturalnych. Każdy z nas mógł zacząć naukę odpowiednio wcześniej. Dlaczego tego nie zrobiono w wielu instytucjach odpowiedzialnych za absorpcję funduszy? Nie wiem. Ja wkroczyłam do UE przygotowana do pozyskiwania środków pomocowych.

Polsce na lata 2004–2006 przypadło w udziale około 12 mld euro środków pomocowych z UE. Od początku były kłopoty i tzw. „poślizgi w czasie”. Instytucje Zarządzające nie przeszkoliły swoich pracowni-

ków odpowiedzialnych za przyjmowanie i ocenę wniosków, dokumenty programowe też tworzone na ostatnią chwilę. Były to tomiska, w sumie liczące tysiące stron, nafaszerowane źle przetłumaczonymi definicjami, pisane specyficznym językiem, dla potencjalnych beneficjentów wręcz trudne do przebrnięcia. W trakcie naboru wniosków zmieniano wytyczne, kształt wniosków, załączniki... Trochę się obawiam „powtórki z rozrywki” obserwując ciągle zmiany przy naborze wniosków do SPO WKP Działania 2.2.1. (w początku 2007 roku...).

W okresie 2004–2006 programowanie było wielostopniowe.

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004 – 2006 był podwaliną PWW – Podstaw Wsparcia Wspólnoty. PWW – to innymi słowy plan wydatkowania środków pochodzących z UE, na nasze potrzeby, w celach określonych przez nas samych w NPR. PWW musiały być zatwierdzone przez KE. **W tym okresie były cztery Fundusze Strukturalne UE:**

1. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
2. Europejski Fundusz Społeczny,
3. Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej,
4. Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa.

Mieliśmy do dyspozycji także Fundusz Spójności nie będący Funduszem Strukturalnym, ale odrębnym instrumentem polityki strukturalnej oraz całą gamę tzw. Inicjatyw Wspólnoty.

Aby efekty wsparcia były trwałe i realizowały cele Narodowego Planu Rozwoju (NPR), na podstawie PWW (Podstaw Wsparcia Wspólnoty) sporządzono szczegółowe programy operacyjne na lata 2004–2006:

- ♦ ZPORR – Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, regulujący wydatkowanie środków EFRR i Funduszu Społecznego;
- ♦ SPO WKP – Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, regulujący wydatkowanie środków EFRR;
- ♦ SPO ROL – Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów

wiejskich 2004 –2006, regulujący wydatkowanie środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej;

- ◆ SPO Ryby – Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb, regulujący wydatkowanie środków Finansowego Instrumentu Orientacji Rybołówstwa;
- ◆ SPO Transport – Sektorowy Program Operacyjny Transport, regulujący wydatkowanie środków EFRR;
- ◆ SPO RZL – Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, regulujący wydatkowanie środków Funduszu Społecznego;
- ◆ PO PT – Program Operacyjny Pomoc Techniczna – to różne Fundusze ale skierowane na pomoc Techniczną dla Instytucji Wdrażających.

Aby nam ułatwić lokalizację projektu w odpowiednim programie, powstały dokumenty pomocnicze, tzw. Uzupełnienia do Programów Operacyjnych i Podręczniki:

- ◆ Uzupełnienie do ZPORR,
- ◆ Uzupełnienie do SPO WKP,
- ◆ Uzupełnienie do SPO RZL + Poradnik dla Beneficjenta,
- ◆ Uzupełnienie do SPO ROL,
- ◆ Uzupełnienie do SPO Ryby,
- ◆ Uzupełnienie do SPO Transport,
- ◆ Uzupełnienie do PO Pomoc Techniczna.

Każda z tych książek to kilkaset stron! Dla przykładu Uzupełnienie ZPORR – 326 stron!

SPO WKP posiadał trzy Priorytety:

- Priorytet I. Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności przez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu, z pięcioma Działaniami,
- Priorytet II. Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw, z czterema Działaniami,
- Priorytet III. Pomoc techniczna – z czterema Działaniami.

Każde Działanie opisane zostało w Uzupełnieniu SPO w taki sam sposób – co ułatwiało poszukiwania. Musieliśmy znaleźć następujące informacje:

- ◆ czy jesteśmy w grupie Beneficjentów danego Działania,
- ◆ czy nasz projekt ma odpowiednią wielkość, by się do dofinansowania zakwalifikować (wiele Działań miało różne limity kwotowe),
- ◆ czy nasz projekt można umieścić wśród projektów kwalifikujących się.

Opis przy każdym Działaniu składał się z takich elementów, jak:

- ◇ Działanie, nr działania, tytuł działania,
- ◇ Cel działania,
- ◇ Uzasadnienie działania,
- ◇ Komplementarność działania,
- ◇ Opis działania,
- ◇ Rodzaje kwalifikujących się projektów,
- ◇ Rodzaje Beneficjentów,
- ◇ Poziom dofinansowania,
- ◇ Przepływy finansowe w ramach działania,
- ◇ Pomoc publiczna,
- ◇ Procedura sprawozdań,
- ◇ Wskaźniki monitorowania.

To już było. Funduszy strukturalnych było więcej, środków zaś mniej.

W Unii Europejskiej okresy budżetowe są siedmioletnie: 2000–2006, 2007–2013. To się nawet nie nazywa budżet, tylko tzw. perspektywa finansowa lub ramy budżetowe. Mówimy o Nowej Perspektywie Finansowej czyli o ramach budżetowych na lata 2007–2013. To jest okres, w którym od początku do końca jesteśmy członkami Unii Europejskiej i dlatego współdecydujemy o podziale środków pomocowych.

W okresie programowania 2007–2013 zmniejszyła się liczba funduszy strukturalnych, ale zwiększyła się ilość pieniędzy. Polska będzie największym beneficjentem pomocy w tym okresie. To ostatnia szansa dla naszego kraju na tak duże wsparcie z UE. Potem – po przyjęciu do UE dwóch nowych krajów – środki dla Polski i innych państw członkowskich będą już zdecydowanie mniejsze.

Zmieniły się także zasady programowania. Już w lipcu 2005 roku zostały opublikowane przez Komisję Europejską **Strategiczne Wytyczne Wspólnoty na lata 2007–2013** (SWW), organizujące całość procesu programowania we wszystkich państwach członkowskich UE i stanowiące podstawę do przygotowania dokumentów krajowych.

To właśnie w SWW znajdziemy trzy priorytety polityki spójności obowiązujące w okresie 2007–2013.

Są nimi:

- 1.** Poprawa atrakcyjności państw członkowskich, regionów i miast przez zwiększenie dostępności, zapewnienie odpowiedniej jakości i poziomu usług, oraz zachowanie ich potencjału środowiskowego;
- 2.** Wsparcie innowacyjności, przedsiębiorczości i wzrostu gospodarki opartej na wiedzy przez wspieranie zdolności w obszarze badań i innowacyjności, łącznie z nowymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi oraz
- 3.** Tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy przez zachęcanie większej liczby osób do podjęcia zatrudnienia lub rozpoczęcia działalności gospodarczej, poprawę adaptacyjności pracowników i przedsiębiorstw oraz zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki.

Okresy budżetowe Unii od 2000 roku zostały wydłużone i trwają 7 lat. Płatności, dla kończącego się w roku 2006 okresu, będą realizowane jeszcze w roku 2008. Następny okres to lata 2007–2013, począwszy od 1 stycznia 2007.

Komisja Europejska proponuje, aby priorytety polityki strukturalnej w tych latach były osiąmane w ramach trzech nowych celów:

- 1.** konwergencja,
- 2.** regionalna konkurencyjność i zatrudnienie,
- 3.** współpraca terytorialna.

Źródłami finansowania nowej polityki spójności będą trzy fundusze (w tym dwa strukturalne):

- ♦ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (fundusz strukturalny),
- ♦ Europejski Fundusz Społeczny (fundusz strukturalny),
- ♦ Fundusz Spójności.

Według „Rzeczpospolitej” budżet UE na lata 2007–2013 kształtuje się następująco:

Polska w latach 2007–2013 będzie największym beneficjentem unijnej pomocy. Dostaniemy około 90 mld euro, z czego około 60 mld to fundusze strukturalne finansujące rozwój regionów. Naszym rolnikom przypadnie 26 mld euro dopłat bezpośrednich. Pozostała kwota, 4 mld euro, zasili programy rozwoju obszarów wiejskich. W okresie siedmiu lat (2007–2013) zapłacimy do unijnej kasy około 21 mld euro obowiązkowej składki.

Poprzednia „siedmiolatka”¹ (2000–2006) powinna skończyć się dla Polski wydatkowaniem prawie 12 mld euro.

¹ „Siedmiolatka” – weszliśmy do UE w końcówce 2004 r., więc dla nas to raczej „trzylatka”.

W kolejnej siedmioletce 2007–2013 Polsce przypadło z „unijnego tortu funduszwego” prawie pięć razy więcej pieniędzy! Trwają przygotowania do ich „uruchomienia”. Strategicznym dokumentem określającym priorytety i obszary wykorzystania tych pieniędzy oraz wdrażania funduszy będzie Narodowa Strategia Spójności (NSS). Zaproponowano, aby blisko 52% środków pochodziło z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, około 15% z Europejskiego Funduszu Społecznego, a pozostałe około 33% środków – z Funduszu Spójności.

Komisja Europejska zaproponowała zasadniczą modyfikację systemu programowania funduszy na lata 2007–2013:

RADA EUROPEJSKA

Zintegrowany Pakiet Wytycznych

Polityka zatrudnienia

Polityka gospodarcza

KOMISJA EUROPEJSKA

Rozporządzenia

Polityka Spójności

Wspólna
Polityka Rolna

Wspólna
Polityka Rybacka

POLSKA

Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015

Krajowy Program
Reform 2005–2008

NSRO

NSROW

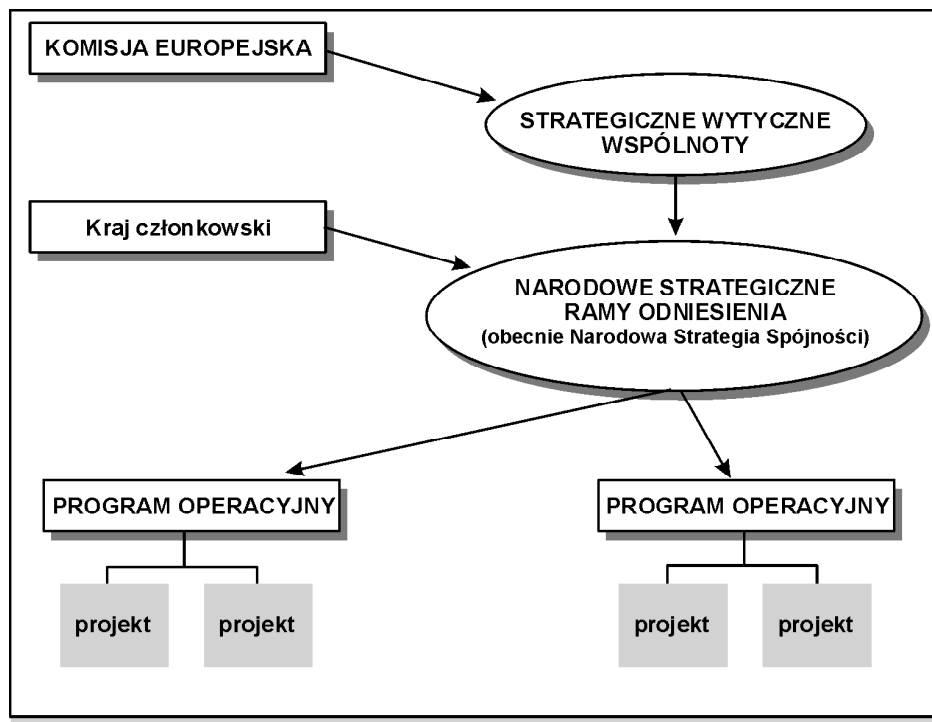
NPS dla Ryb

PO Krajowe

PROW

PO Rybołówstwo

PO Regionalne

System programowania funduszy na lata 2007–2013

Komisja Europejska przygotowała dokument – **Strategiczne Wytyczne Wspólnoty** (*Community Strategic Guidelines*), który został zaakceptowany przez Parlament Europejski. Stał się on podstawą działań rozwojowych podejmowanych w państwach beneficjentach w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Dokumentem zastępującym dotychczasowe Podstawy Wsparcia Wspólnoty, przygotowywanym przez kraje członkowskie, będą **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia** (*National Strategic Reference Framework*) – nazywane w Polsce **Narodową Strategią Spójności**. NSS będzie realizowana za pomocą 6. Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez odpowiednie Ministerstwa oraz 16. Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) zarządzanych przez samorządy poszczególnych województw. Już teraz wiadomo, że Programy Operacyjne – będą służyły realizacji „dużych” przedsięwzięć (powyżej 5 mln euro – jeszcze trwają konsultacje), natomiast Regionalne Pro-

gramy Operacyjne – realizacji projektów „mniejszych” (do 5 mln euro – jeszcze trwają konsultacje).

Abyśmy dobrze zrozumieli, jakich funduszy 2007–2013 dotyczą ramy NSS i na jej podstawie utworzone Programy Operacyjne, przedstawiam **podział funduszy europejskich**.

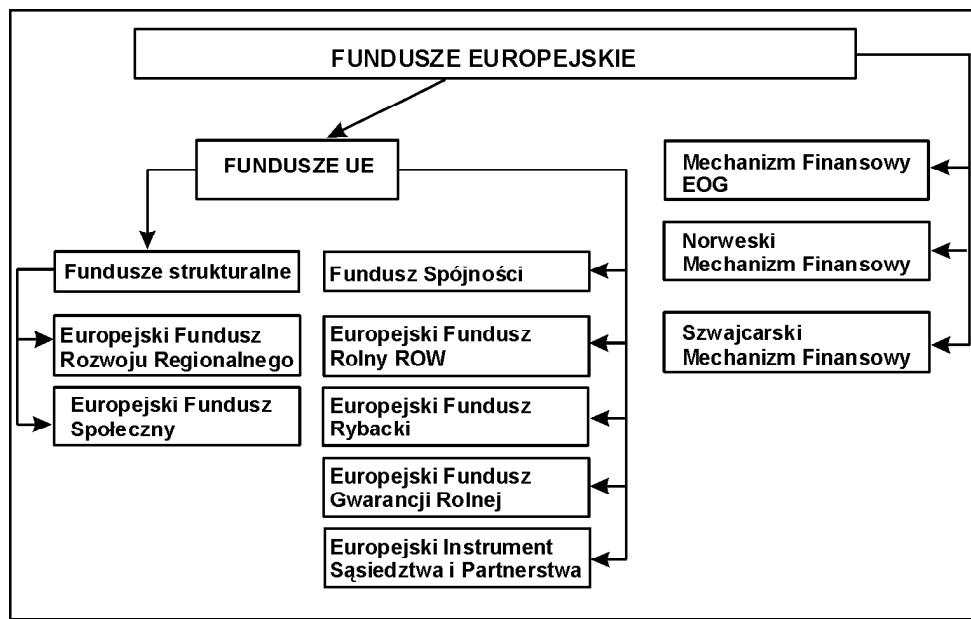
Fundusze europejskie to:

fundusze unijne, w tym:

- ◆ fundusze strukturalne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny,
- ◆ Fundusz Spójności,
- ◆ Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- ◆ Europejski Fundusz Rybacki 2007–2013,
- ◆ Europejski Fundusz Gwarancji Rolnej (płatności bezpośrednie, mechanizmy rynkowe).
- ◆ Na granicach zewnętrznych UE współpraca transgraniczna z krajami partnerskimi będzie wspierana ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa. W ramach tego instrumentu z udziałem Polski realizowane będą programy współpracy transgranicznej z Ukrainą, Białorusią i Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej.

fundusze europejskie (ale nie unijne! ani strukturalne!):

- ◆ Mechanizm Finansowy EOG;
- ◆ Norweski Mechanizm Finansowy; podstawą do wdrażania Mechanizmów Finansowych są dwie umowy podpisane przez rząd RP z państwami-darczyńcami (tj. Norwegia, Islandia i Liechtensteinem): Memoranda o Porozumieniu (*Memorandum of Understanding*) w sprawie wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- ◆ Szwajcarski Mechanizm Finansowy (w lutym 2006 roku podpisano już Memorandum Finansowe).

Podział funduszy europejskich

Pomoc w ramach **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** obejmie inicjatywy w następujących dziedzinach:

- ◆ modernizacja i dywersyfikacja struktur gospodarczych w państwach członkowskich i regionach, ze szczególnym uwzględnieniem priorytetów Strategii Lizbońskiej,
- ◆ rozwijanie i ulepszanie infrastruktury podstawowej,
- ◆ ochrona środowiska,
- ◆ wzmocnienie zdolności instytucjonalnej krajowej i regionalnej administracji zarządzającej funduszami europejskimi.

Z **Europejskiego Funduszu Społecznego** (jako podstawowego instrumentu dla realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia) można będzie uzyskać dofinansowanie na projekty, których celem jest:

- ◇ poprawa funkcjonowania instytucji rynku pracy, systemów szkolenia i kształcenia oraz polityki społecznej,
- ◇ inwestycja w kapitał ludzki (wzrost poziomu wykształcenia, przystosowanie umiejętności pracowników do nowych, ak-

tualnych wyzwań, zapewnienie wszystkim dostępu do rynku pracy),

- ◇ wspieranie dostosowań w administracji publicznej z zakresie budowania zdolności administracyjnej.

Nowe priorytety, które będzie wspierał **Fundusz Spójności** to:

- ◆ transeuropejskie sieci transportowe,
- ◆ infrastruktura ochrony środowiska,
- ◆ połączenia kolejowe, morskie, śródlądowe,
- ◆ programy transportu multimodalnego² poza sieciami transeuropejskimi,
- ◆ zrównoważony rozwój transportu miejskiego,
- ◆ inwestycje środowiskowe (projekty energooszczędne oraz dotyczące źródeł energii odnawialnej).

W propozycji regulaminu FS pozostawiono warunki interwencji Funduszu Spójności odnośnie: kryteriów spójności ekonomicznej, kontroli wydatków publicznych i stosowania programów stabilizacyjnych.

W przypadku transeuropejskich sieci transportu, działania Funduszu kierują się zwłaszcza ku priorytetowym projektom o zasięgu europejskim.

Aby odpowiedzieć na ważne potrzeby nowych państw członkowskich, interwencje obejmą nie tylko duże infrastruktury transportowe i ochrony środowiska, lecz także obszary o jasnym wymiarze środowiskowym, takie jak: wydajność energetyczna i odnawialne źródła energii oraz modalność środków transportu, transport miejski i zbiorowy, itd.

Inwestycje w ochronę środowiska w latach 2007–2013 współfinansowane będą z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Roz-

² **Transport multimodalny** to przewóz ładunków wykorzystujący więcej niż jedną gałąź transportu (np. transport samochodowy i kolejowy; kolejowy i morski; samochodowy i morski) [Wikipedia].

woju Regionalnego, podobnie jak to ma miejsce w obecnym okresie programowania.

Dla **sektorów rolnictwa i rybołówstwa** Komisja stworzyła nowe instrumenty, funkcjonujące poza polityką spójności, zastępujące dotychczasowe fundusze strukturalne: Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej – sekcja orientacji (EAGGF) oraz Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa (FIFG).

Nowe instrumenty wspierające rolnictwo i rybołówstwo od 2007 r. to Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejski Fundusz Rybacki

W nowym okresie budżetowym nie będzie Inicjatyw Wspólnotowych, a działania podejmowane w ich ramach zostały włączone do zaproponowanych trzech celów i finansowane będą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Podsumowanie

W okresie 2007–2013 Polska będzie korzystała z dwóch funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

W okresie 2007–2013 Polska będzie korzystała z dwóch funduszy dla sektora rolnictwa i rybołówstwa: Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Wydatkowanie funduszy będzie zaprogramowane w 22. Programach Operacyjnych: 6. PO „centralnych” oraz 16. Regionalnych Programach Operacyjnych; natomiast dla rolnictwa Program Operacyjny Rozwoju Obszarów Wiejskich, a dla rybołówstwa Program Operacyjny Rozwoju Rybołówstwa.

Należy pamiętać, że celem działań, programów, funduszy **nie jest** budowa czy modernizacja drogi, oczyszczalni ścieków, komputeryzacja urzędów itd., itp. – NIE!

Wszystkie fundusze i programy UE dotyczą CZŁOWIEKA!!!

Wokół niego i jego potrzeb „kręca się” wszystkie programy i pieniądze! Droga – tak – ale nie po to, żeby była. Ona musi być po coś – dla kogoś. Komuś musi służyć. Zawsze musi służyć CZŁOWIEKOWI. Czy to będzie nasz ukochany Miś, czy to będą dzieci jadące do szkoły, czy to będą rolnicy, mający również prawo do poruszania się w godziwych warunkach po zmodernizowanych drogach, czy też turyści, którzy chętniej przyjadą do nas na wypoczynek swymi pięknymi samochodami po dobrych, zmodernizowanych drogach.

Projekty Misiów czyli małych i średnich firm również mają służyć człowiekowi. Jeśli chcemy wymienić lub nabyć nową linię technologiczną, to nie wyłącznie dlatego, żeby zakład się rozwijał czy unowocześniał. My to robimy z myślą o człowieku: o poprawie jego warunków pracy, o zaspokojeniu potrzeb innych ludzi – naszych klientów, o np. zmniejszeniu zanieczyszczenia środowiska naturalnego człowieka przez oszczędność energii elektrycznej. Myślimy o człowieku także tworząc w naszej firmie nowe miejsca pracy, które przekładają się na poprawę warunków życia zatrudnionych pracowników i ich rodzin. Jeśli korzystamy w naszej firmie z rozwiązań innowacyjnych – to też z myślą o człowieku – tym, który wymyślił innowacyjne rozwiązania i tym, który będzie z nich korzystał. Nigdy nie możemy tracić z oczu celu nadrzędnego – CZŁOWIEKA i jego dobra.